

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ	Universitatea „1 Decembrie 1918”
1.2. Facultatea	de TEOLOGIE ORTODOXĂ
1.3. Departamentul	de TEOLOGIE ORTODOXĂ
1.4. Domeniul de studii	TEOLOGIE (ORTODOXĂ)
1.5. Ciclul de studii	Master (2023-2025)
1.6. Programul de studii	TEOLOGIE COMPARATĂ

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Mistică și mistagogie în ‘leitourghia’ Răsăritului creștin	2.2. Cod disciplină	MTC 104
2.3. Titularul activității de curs	Dumitru A. VANCA		
2.4. Titularul activității de seminar	Dumitru A. VANCA		
2.5. Anul de studiu	I	2.6. Semestrul	I
		2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP)	E
		2.8. Regimul disciplinei (Ob – obligatorie, Op – opțională, F – facultativă)	Ob, FD

3. Timpul total estimat

3.1. Numar ore pe saptamana	4	din care: 3.2. curs	3	3.3. seminar/laborator	1
3.4. Total ore din planul de inv.	56	din care: 3.5. curs	42	3.6. seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp de studiu individual					
• Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					30
• Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate					120
• Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					42
• Tutorat					1
• Examinări					1
• Alte activități (exersări practice)					0
Total ore activități individuale					194

3.7 Total ore studiu individual	194
3.8 Total ore din planul de învățământ	56
3.9 Total ore pe semestru	250
3.10 Numărul de credite	10

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	TP 309; TP 310; TP 409; TP 410;
4.2. de competențe	Capacitatea de a citi într-o limbă străină; capacitatea de face sinteze

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	<i>Videoproiector, lap-top, flipchart</i>
5.2. de desfășurarea a seminarului/laboratorului	<i>Sală dotată cu tablă, lap-top, flipchart, video-proiector</i>

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	- Cunoașterea și utilizarea terminologiei liturgice; - Cunoaște sensul și semnificația mistagogică a principalelor rânduieli liturgice ale Bisericii Ortodoxe;
Competențe transversale	- Capacitate critică și creativă în coroborarea informațiilor dobândite și realizarea de noi concepte, metode de analiză etc.; - Capacitate de lucru în echipă și îndeplinire a unor roluri ca parte a unui ansamblu; - Aplicarea regulilor de muncă organizată și eficientă, a unor atitudini responsabile față de domeniul didactic-științific, pentru valorificarea creativă a propriului potențial, cu respectarea principiilor și a normelor de etică profesională; - Culege informații din medii științifice străine, adaptând și aplicând aceste valori noi propriei doctrine și practici liturgice

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	- Dobândirea de instrumente de analiză și cercetare a metastructurilor liturgice (dincolo de aparențele materiale); - Dobândirea capacității de sinteză și comparare critică a rânduielilor liturgice;
7.2 Obiectivele specifice	- Cunoaște și aplică modele și metode de cercetare liturgică; - Înțelege și interpretează cultul Bisericii Răsăritene în acord cu doctrina acesteia.

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere Prezentarea cursului și a obiectivelor acestuia, a competențelor vizate; modalități de evaluare etc.; Definiri și clarificări conceptuale (simbol, simbolism și alegorie, mistică, mistagogie, misticism)	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	3 ore
2-3. Tainele - Rituri, Taine, ierurgii – delimitări conceptuale; Taina – semnele eficace ale lucrării lui Hristos; Tainele și Biserica	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	6 ore fizice
4-8. Tainele de inițiere în Biserica nedespărțită Mistagogia sacramentală a Tainelor de inițiere; Botezul și literatura mistagogică (Didahia Apostolori, Psalmii și Odele lui Solomon, Barnaba, <i>Păstorul Herma</i> , Justin Martirul, Irineu de Lyon, Chiril al Ierusalimului – Cateheze, Augustin – <i>De catechizandis rudibus</i> , Ioan Hrisostom- <i>Omilii catehetice</i> , Teodor de Mopsuestia - Ippolit Romanul, Sacramentarul Ghelasian etc.)	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	15 ore
9-10. Euharistia Păcat și reconciliere; Disciplina liturgică penitențială; Penitența publică și penitența particulară (Constituțiile Apostolice; Sacramentarul Veronez; Sacramentarul Ghelasian etc.); Penitența tarifară și penitența comutativă; Disciplina penitențială post-Tridentină; Ioan Postnicul și formularele de spovedanie.	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate Prezentare PPS online ¹	6 ore
11-12. Maslul și vindecarea sacramentală Vindecarea bolnavilor în trecutul Bisericii; Arranz – Maslul și Evhologhionul bizantin; Extrema unctio, Viaticum etc. Maslul și Euharistia	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimate	6 ore
13. Hirotonia și instituirea sacramentală	Prelegere Materiale didactice imprimate	3 ore
14. Cercetarea liturgică în spațiul neoprotestant	Prelegere Materiale didactice imprimate	3 ore
8.2. Seminar		
1. Aprofundări privind literatura aferentă cursului	Nu este cazul	1
2. Metode și metodologii de cercetare		1
3. Studiul comparat în probleme de teologie liturgică		1
4-14. Prezentare ipoteze de cercetare și dezbateri		11
Bibliografie:		
1. Bișoc, Alois, <i>Sacramentele-semnele credinței și ale harului</i>, Iași, Editura Presa Bună, 1998; 2. Branște, Ene, <i>Deosebiri interconfesionale cu privire la Sfintele Taine</i>, în «Ortodoxia», XI (1959), nr. 4; 3. Bria, Ion, <i>Despre caracterul sacramental și despre efectul eclezial al Tainelor</i>, în „Ortodoxia”, anul XIX, nr. 1, 1967; 4. Bria, Ion, <i>Despre Sfintele Taine</i>, în „Studii Teologice”, anul XLIX (1997), nr. 3-4; 5. Cabasila, Nicolae, <i>Despre viața în Hristos</i>, București, IBMBOR, 2014; 6. Courth, Franz, <i>Teologia sacramentelor: un manual pentru studiul și practica teologiei</i>, trad. Ștefan Lupu și Iosif Martin, Iași, Editura Sapiența, 2011; 7. Ferent, Eduard, <i>Teologia Fundamentală a sacramentelor</i>, București, Editura Arhiepiscopiei Romano-Catolice de București, 2002; 8. Mărtincă, Isidor, <i>Sacramentele Bisericii Catolice</i>, București, Editura Arhiepiscopiei Romano-Catolice de București, 2003; 9. Meyendorf, Jean, <i>Teologia Bizantină. Tendințe istorice și teme doctrinare</i>, ediția a II-a, revizuită, trad. Alexandru I. Stan, București, Editura Nemira, 2011; 10. Popescu, Dumitru, <i>Ecleziologia romano-catolică după documentele Conciliului II Vatican</i>, în „Ortodoxia”, 1972, nr. 3; 11. Popescu, Dumitru, <i>Ortodoxie și catolicism, dialog și reconciliere</i>, București, Editura România Creștină, 1999; 12. Quilliet, Bernard, <i>Încrâncenarea teologică. Istoria harului în Occident. Secolele III-XIII</i>, trad. Brătescu, Leria Lilian și Lupu, Ștefan, Iași, Editura Sapiența, 2012; 13. Radu, Dumitru, <i>Caracter ecleziologic al Sfintelor Taine și problema intercomuniunii</i>, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1979; 14. Radu, Dumitru, <i>Caracterul ecleziologic al Sfintelor Taine și problema comuniunii</i>, Teză de doctorat, în „Ortodoxia”, anul XXX (1978), nr. 1-2; 15. Sava, Viorel, <i>Taina Mărturisirii în riturile liturgice actuale</i>, Iași, Trinitas 2004; 16. Sava, Viorel, <i>Taina Sfântului Maslu în Romano-Catolicism după Conciliul II Vatican</i>, în „Teologie și Viață”, serie nouă, anul X (LXXVI), nr. 1-6, ianuarie-februarie 2000; 17. Schönborn, Christoph, <i>Les sources de notre foi. La liturgie et les sacrements dans le Catéchisme de L'Église catholique</i>, traduit de l'allemand par Monique Guisse, Paris, Éditions Parole et Silence, 2012 ; 18. Scrima, André, <i>Duhul Sfânt și unitatea Bisericii. Jurnal de conciliu</i>, București, Editura Anastasia, 2004 ; 19. Stăniloae, Dumitru, <i>Din aspectul sacramental al Bisericii</i>, în „Studii Teologice”, anul XVIII (1966), nr. 9-10; 20. Stăniloae, Dumitru, <i>Ființa Tainelor în cele trei confesiuni</i>, în „Ortodoxia”, anul VIII (1956), nr. 1; 21. Stăniloae, Dumitru, <i>Numărul Tainelor, raportul între ele și problema Tainelor din afara Bisericii</i>, în „Ortodoxia”, VIII (1956), nr. 2; 22. Streza, Laurențiu, <i>Shjba Botezului în ritul liturgic ortodox și cel catolic</i>, în „Studii Teologice”, anul XXV, nr. 9-10, noiembrie-decembrie, 1974, București;		

¹ În cazul mutării activităților didactice în sistemul online.

23. Streza, Liviu, *Botezul în diferite rituri liturgice creștine*, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1985;

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Cunoaște, distinge și aplică principalele rânduieli liturgice, înțelegând motivele și justificările modificării cultului creștin. Utilizează corect concepte liturgice în dezbateri publice cu nivel mediu de științificitate.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Evaluare finală	Prezentarea susținerea unei ipoteze de cercetare circumscrisă tematicii generale cu instrumentarea unor argumente prezentate la curs	40%
		Implicare în dezbateri și activități didactice, complementare	10%
10.5 Seminar/laborator	Verificare practică	Prezentarea unei lucrări științifice cu un subiect/tematică circumscrisă temei generale a cursului.	50%

10.6 Standard minim de performanță:

Pentru nota 5 (cinci): *Cunoaște rânduielile și simbolismul /alegoriile elementare ale Sfintei Liturghii și poate prezenta un text logic și argumentat pe marginea unui subiect de teologie liturgică (comparată).*

Data completării

29.09.2023

Semnătura titularului de curs
Pr.prof.univ.dr. Dumitru A. VANCA

Semnătura titularului de seminar
Pr.prof.univ.dr. Dumitru A. VANCA

Data avizării în catedră

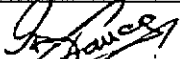

29.09.2023

.....
Semnătura director de departament

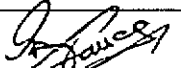
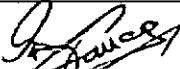
.....
Pr. conf.univ.dr. Lucian COLDA

ANEXĂ LA FIȘA DISCIPLINEI

b. Evaluare – mărire de notă

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs			
10.5 Seminar/laborator			
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la 50% din activitățile didactice și însușirea conceptelor de bază.*			
Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar	
29.09.2023			

c. Evaluare – restanță

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Examen	Lucrare scrisă	
10.5 Seminar/laborator	Referate, eseuri, proiecte etc.	Prezentare la seminar	
10.6 Standard minim de performanță			
Participarea la 50% din activitățile didactice și însușirea conceptelor de bază*,**			
Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar	
29.09.2023			

*Formulare orientativă

**Dacă disciplina are prevăzute ore de laborator trebuie prevăzute modalitățile de recuperare a acestora.